

Kirjastoverkkopalvelut

Finto-projektin ohjausryhmän kokous 31.3.2015

Aika	Tiistai 31.3.2015, klo 10.00–12.00
Paikka	Kansalliskirjasto, Fabianian kokoushuone, Yliopistonkatu 1, 2 krs.
Jäsenet	neuvotteleva virkamies Mikael Vakkari, valtiovarainministeriö (puheenjohtaja) arkistonjohtaja Lauri Harvilahti, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura johtaja Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto kulttuuriasianneuvos Minna Karvonen, opetus- ja kulttuuriministeriö arkistoneuvos Jaana Kilkki, Kansallisarkisto tietopalvelupäällikkö Minna Liikala, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos tietoyhteiskunta-asiain erityisasiantuntija Elisa Kettunen, Kuntaliitto ylitarkastaja Sami Niinimäki, opetus- ja kulttuuriministeriö johtaja Liisa Savolainen, Kansalliskirjasto ohjelmadokumentoinnin esimies Elina Selkälä, YLE johtaja Katri Seppälä, Sanastokeskus TSK ry johtava asiantuntija Esa Tiainen, Maanmittauslaitos
Esittelijä	tietojärjestelmäasiantuntija, projektipäällikkö Matias Frosterus, Kansalliskirjasto/Finto-projekti
Sihteeri	tietoasiantuntija Mirja Anttila, Kansalliskirjasto/Finto-projekti
Kutsutut asiantuntijat	tietoasiantuntija Mikko Lappalainen, Kansalliskirjasto/Finto-projekti tietoasiantuntija Susanna Nykyri, Kansalliskirjasto/Finto-projekti tietojärjestelmäasiantuntija Osma Suominen, Kansalliskirjasto/Finto-projekti

Esityslista

1. Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen

Esitys
Avataan kokous, esityslista hyväksytään.

Päätös
Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.02. Osallistujat esittelivät itsensä. Esityslista hyväksyttiin.

2. Finto-palvelusopimus ja Finto-verkoston periaatteet

Pyysimme kommentteja Finto-palvelusopimukseen ja Finto-verkoston periaatteisiin liittyen viime vuoden lopulla. Saimme runsaasti hyvää palautetta ja olemme koostaneet kommentit ja vastanneet niihin. Näiden perusteella on luotu uudet versiot Finto-palvelusopimuksesta ja Finto-verkoston periaatteista.

Esitys
Matias Frosterus esittelee. Hyväksytään palvelusopimus ja verkoston periaatteet.

19.3.2015

Kirjastoverkkopalvelut

Keskustelu

Keskusteltiin CC0 ja CC 4.0 -lisenssien käytöstä. Ero on käytännössä pieni, koska CC 4.0 -lisenssin nimeämisehto täyttyy käyttämällä ko. aineiston ureja. Pidettiin kuitenkin datan avoimuuden periaatteen mukaisesti toivottavana, että CC 4.0 -lisenssiä käytettäisiin vain erityisestä syystä ja aina kun se on mahdollista käytettäisiin CC0-lisenssiä. Mikael Vakkari varmisti että ontologian sisällöntuottajataho päättää kumpi lisensseistä on sopiva.

Matias esitteli kaksi muutosehdotusta Finto-verkoston periaatteisiin saadun palautteen perusteella:

- kohtaan Finto-verkoston jäsenet tehtiin lisäys "Finto-palvelun käyttäjiä ovat sanastojen ja ontologioiden kehittäjät (julkaisijat ja muut kehitystyöhön osallistuvat tahot), tietovarantoja käyttävät kuvailijat ja sovelluskehittäjät, jotka käyttävät kuvailuja ja tietovarantoja tuottaakseen loppukäyttäjäsovelluksia."
- kohtaan Finto-verkoston jäsenen tehtävät tehtiin lisäys "Finto-verkoston jäsen osallistuu Finto-palvelun toiminnan suunnitteluun ja tuo esille oman organisaationsa ja organisaation edustaman alan näkemyksiä." ja teksti "Finto-verkoston jäsenten vastuista ja tehtävistä on sovittu tarkemmin kunkin Finto-tiedontuottajan ja Kansalliskirjaston välisessä palvelusopimuksessa" muutettiin muotoon "Finto-verkoston tiedontuottajajäsenten vastuista ja tehtävistä on sovittu tarkemmin kunkin Finto-tiedontuottajan ja Kansalliskirjaston välisessä palvelusopimuksessa."

Sanaston määritelmä herätti keskustelua ja Katri Seppälä lupasi toimittaa muokatun ehdotuksen tekstiksi. Lisäksi keskusteltiin sopimuksen kohdan 3. (sopimuksen tausta ja tarkoitus) muotoilusta, mutta todettiin että nykyinen muotoilu on selkein.

Päätös

Finto-palvelusopimus ja Finto-verkoston periaatteet hyväksyttiin kokouksessa sovituin muutoksin. Lopullinen versio toimitetaan ohjausryhmälle sähköpostilla.

3. Selvitys Kansalliskirjaston paikkatietoresurssien nykytilasta ja uudistustarpeesta

Finto-projekti on laatinut selvityksen Kansalliskirjaston kuvailussa hyödynnettävän paikkatietometadatan nykytilanteesta ja uudistustarpeista. Selvityksessä on otettu huomioon tiedon tuotanto- ja hyödyntämisenäkökulmat, ja esitetty mahdollisia skenaarioita uudistuksia ajatellen.

Esitys

Mikko Lappalainen esittelee selvitykset. Tiedoksi.

Keskustelu

Sovittiin että paikkatietoselvitys tuodaan myös ohjausryhmälle tiedoksi. Esa Tiainen kiinnitti huomiota paikkatieto-termin käyttöön, koska paikannimet ovat vain yksi osa paikkatietoa. Mikael Vakkari piti kolmikielisyyttä ja samannimisten käsitteiden erottelua tarpeellisina uudistuksina käytetyille paikannimitiedoille ja kannatti linkitystä erityisesti Maanmittauslaitoksen paikkatietoihin. Myös linkitystä Geonamesiin pidettiin kiinnostavana, mutta ylläpidon jatkuvuus ja käyttö osana virallisia palveluita herättivät keskustelua siitä, kuinka merkittävä rooli Geonamesilla voisi olla paikannimitiedon lähteenä. Todettiin että paikkatiedossa voidaan erottaa kansainväliset, kansalliset ja historialliset paikannimet, ja kullakin näistä on omat keskeiset resurssinsa.

Mikael Vakkari korosti tarvetta kansalliselle palvelulle paikkatiedon osalta, sekä tunnisteiden merkitystä. Jaana Kilkki huomautti että arkistoilla ja museoilla on samanlaisia tarpeita paikkatiedolle ja vastaavanlaisia paikkatietoaineistoja kuin kirjastoilla. Sekä KDK-

Kirjastoverkkopalvelut

tietoarkkitehtuuriryhmässä että julkishallinnon tietoarkkitehtuuriryhmässä on huomioitu paikkatiedon merkitys.

Kristiina Hormia-Poutanen kysyi muodostuisiko paikannimitiedoista sanasto vai ontologia. Todettiin että tiedoissa on hyvin vähän hierarkiaa. Katri Seppälä ehdotti Paikkatieto-ontologian tyyppittelyjen käyttöä hierarkian jäsentämiseksi. Osma Suominen huomautti että PTO:n tyyppittely on sellaisenaan niin hienojakoinen että sen käyttö voisi johtaa päällekkäisyyksiin. Keskusteltiin resursoinnista julkishallinnon metatietopalvelun puitteissa, tällöin on kuitenkin varmistettava että palvelulle on kansallinen, kirjastosektoria laajempi tarve. Todettiin, että tarve näyttäisi olevan akuutti myös koko julkisen hallinnon osalta.

4. Skosmos 1.0

Finto-palvelun taustalla toimivasta ohjelmistosta on julkaistu versio 1.0. Uusi versio toteuttaa kaikki SKOSin ominaisuudet, nopeuttaa ontologian etusivun lataamista ja selkeyttää erikielisten termien esitystä.

Esitys

Osma Suominen esittelee version 1.0 uudet ominaisuudet. Tiedoksi.

5. KOKO-työpajan satoa

Ontologiapilvi KOKOn ja sen muodostavien erikoisontologioiden kehityksen ja ylläpidon tiimoilta pidettiin toinen työpaja 24.3.

Esitys

Susanna Nykyri esittelee. Tiedoksi.

Keskustelu

Mikael Vakkari huomautti, että ylläpidon vastuutus muistuttaa avoimen lähdekoodin ohjelmiston hallintamallia, ja kysyi onko KOKO-ontologioiden (mm. erityisalojen ontologiat ym.) vastuutahoista tehty kartoitusta. Todettiin että kaikille KOKO-ontologioille ei tällä hetkellä löydy vastuutahoa. Mikael Vakkari korosti, että vastuutahoista ja resursoinnista tulisi pyrkiä sopimaan hallinnonalojen kanssa osana laajempaa metatietopalvelujen kehittämistä.

6. Talous- ja toimintaraportit 1.7. – 31.12.2014

Esitys

Matias Frosterus esittelee toiminta- ja talousraportit. Hyväksytään raportit.

Keskustelu

Sami Niinimäki kysyi ulkopuolisen auditoinnin tilanteesta. Sovittiin että kartoitetaan arvioitavia asioita ja valmistellaan ehdotus ohjausryhmälle. Projektivaiheen arviointi suoritetaan projektisuunnitelman pohjalta. Laajempi arviointi palvelusta toteutetaan viiden vuoden kuluttua.

Päätös

Talous- ja toimintaraportti hyväksyttiin.

19.3.2015

Kirjastoverkkopalvelut

7. Julkishallinnon metatietopalvelut

Julkishallinnon metatietopalveluiden tavoitteena on edistää tiedon ja järjestelmien yhteentoimivuutta ja kehittää prosesseja ja työkaluja tämän mahdollistamiseksi. Keskeisenä tavoitteena on tuottaa tietohallintolain mukaiset yhteentoimivuuden kuvaukset ja määritykset sekä tuottaa niistä tietohallintolain mukaisia asetuksia (VNa ja toimialakohtaiset asetukset).

Esitys

Mikael Vakkari esittelee julkishallinnon metatietopalveluiden suunnitelman. Tiedoksi.

8. Seuraavan kokouksen ajankohta

Esitys

Päätetään seuraavan ohjausryhmän kokouksen ajankohta.

Päätös

Seuraava kokous pidetään tiistaina 16.6. klo 10–12.

9. Tiedotusasioita

Finto-projektin nimenvaihdos ONKI-projektista etenee aiheuttaen joitakin nimimuutoksia esimerkiksi sähköpostiosoitteisiin. Käytettävyytestauksen kolmas kierros on saatettu loppuun.

Esitys

Tiedotusasioita ei ehditty käsitellä kokouksessa. Tiedoksi.

10. Muut asiat

Ei muita asioita.

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.26.

LIITTEET

Liite 1: Toimintaraportti 1.7. – 31.12.2014

Liite 2: Talousraportti 1.7. – 31.12.2014

Liite 3: Talousraportin kuvaus 1.7. – 31.12.2014

Liite 4: Finto-palvelusopimus

Liite 5: Finto-palvelusopimuksen kommentit ja vastaukset

Liite 6: Finto-verkoston periaatteet

Liite 7: Finto-verkoston periaatteiden kommentit ja vastaukset